

Bachacademy in
aanloop naar
Weihnachts
Oratorium

Josine Heijnen (links) en Aukelien
van Hoytema in de Pieterskerk.

FOTO JORDY KORTEKAAS

Leren luisteren naar Bach

Er valt zoveel te vertellen over de muziek van Bach. Daarom is er twee keer per jaar in de Leidse Pieterskerk een zogeheten Bachacademy. Op dinsdag 20 december wordt zijn Weihnachts Oratorium nader onder de loep genomen. Liefst drie keer is het Weihnachts Oratorium deze maand in de Pieterskerk te horen. Con Amore zong het meesterswerk van Bach afgelopen weekend. Bachkoor Holland doet dat komende zaterdag en het Nederlands Kamerkoor op donderdag 22 december. Theologe Josine Heijnen en musicologe Aukelien van Hoytema zijn de initiatiefnemers van de Bachacademy. „Ik raakte met Aukelien aan de praat over klassieke muziek”, aldus Josine. „Zij vertelde allerlei leuke wetenswaardigheden over Matthäus Passion en Weihnachts

Oratorium. Ik was er meteen van overtuigd dat meer mensen hier kennis van zouden willen nemen.”

Bachweek

Via de Leidse cultuurmakelaar kwamen ze in contact met de Pieterskerk, die juist plannen had om in de passietijd een hele Bachweek te houden. Een lezing over Bach past daar prima bij. „In januari ben ik opgehouden met mijn radiowerk”, zegt Aukelien. „Bij de Tros moest ik me altijd verdedigen dat ik een programma over klassieke muziek maakte. Daar houden ze meer van het Hollandse lied. Het heeft er wel toe geleid dat ik gewend ben om klassieke muziek toegankelijk te maken voor een breed publiek.”

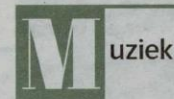
In het voorjaar heeft het tweetal dat voor het eerst gedaan in aanloop naar de Matthäus Passion. Volgende week is de tweede editie van de Bachacademy. Voor de pauze schetst Aukelien van Hoytema

de historische context van het Weihnachts Oratorium. In de tweede helft interviewt ze Bachkenner Paul Hekking en mag het publiek vragen stellen.

„Originaliteit was in de tijd van Bach niet het allerhoogste streven”, doceert de musicologe. „In het Weihnachts Oratorium zie je dat hij muziek van zichzelf gewoon opnieuw gebruikt. Hij vond het zonde om zulke mooie muziek slechts één keer te gebruiken. Het waren gelegenhedswerken en je kon bepaalde passages best een tweede leven gunnen. Ongeveer de helft is ouder werk, met name in de aria's is eerder gebruikte muziek te horen.”

Monument

Het Weihnachts Oratorium belandde na uitvoering in eerste instantie ook op de plank. Het was het koor van Mendelssohn, de Berliner Singakademie, dat er honderd jaar later het stof afblies. Net als de

Bachacademy, dinsdag 20 december, 19.30 uur.
Pieterskerk, Leiden, pieterskerk.com/bachacademy

Matthäus Passion wordt het steeds populairder. „In deze tijd bestaat blijkbaar veel behoefte aan zulke muzikale monumenten.” Zij gaat onder meer duidelijk maken hoe het muziekstuk is opgebouwd (‘met zijn zes cantates heeft het een heel ander karakter dan de Matthäus Passion wat eigenlijk een kerkelijke opera is’) en welke bijbelteksten Bach gebruikte (‘het evangelie van Lucas en Matthäus zijn het sterkst in het kerstverhaal’). „In het voorjaar is er weer een nieuwe Bachacademy. Over Bach raak je nooit uitgepraat.”

Theo de With